

Sterk cultuuronderwijs is beste investering voor economie en democratie. Itinera stelt voor om cultuur een prominente plaats te geven in onderwijsdebatten.

2012/15

21 | 06 | 2012

MENSEN

WELVAART

BESCHERMING

Het Itinera Institute benadrukt in het rapport: “Technologie of toch filosofie, literatuur en geschiedenis?” het economische en maatschappelijke belang van een sterk cultuuronderwijs. Momenteel is cultuur totaal afwezig in de onderwijsdebatten. Technologie en praktische vaardigheden staan centraal in onderwijsdebatten. We moeten innoveren om te groeien en in heel wat landen pleiten bedrijven en beleidsmakers voor meer technisch geschoold personeel. Technologie en vakken met een direct ‘marktnut’ dreigen de cultuurvakken en cultuurrichtingen in het onderwijs te verdringen. Deze evolutie kan onze economie schaden. Itinera stelt voor om cultuur een prominente plaats te geven in de onderwijsdebatten en jongeren te laten genieten van de baten van een sterk cultuuronderwijs.

Economische return van sterk cultuuronderwijs onderschat

De economische baten van een sterk cultuuronderwijs zijn divers. Zo blijkt uit analyses voor de Verenigde Staten dat studenten uit een sterk cultuuronderwijs oververtegenwoordigd zijn in leidinggevende topposities. Amper 2% van de Amerikaanse studenten kiest voor *liberal arts* of hoger onderwijs waarin cultuurvakken centraal staan. Toch heeft 11% van de Amerikaanse top-500 CEO's en andere maatschappelijke leiders een Bachelor *liberal arts*. “De beslissingen van deze mensen geven vorm aan onze economie en maatschappij. Geen enkele andere studierichting kan een dergelijk palmares voorleggen.

Cultuuronderwijs bevordert inlevingsvermogen, analytisch en strategisch denken bij studenten

“Een goed cultuuronderwijs scherpt het inlevingsvermogen van scholieren en studenten maar ook hun het analytisch en strategisch denken”: zegt Johan Albrecht. Cultuuronderwijs analyseert het menselijke gedrag in al zijn facetten en doet hen leren over het leven. Dit zijn basisvoorwaarden voor het vermogen tot zelforganisatie, leidinggevende functies en de gezondheid van ons democratisch systeem. Martha Nussbaum pleit in haar boek *‘Niet voor de winst’* immers voor een sterk cultuuronderwijs om onze democratie te versterken. Het maken van een democratische keuze vraagt ook een sterk inlevingsvermogen en het vermogen om verder te kijken dan de holle slogans en *one-liners* bedacht door politieke marketeers.

Ook cultuuronderwijs is nuttig voor ons innovatiepotentieel

Innoveren gebeurt niet alleen door technologen of mensen met technische vaardigheden. Succesvolle innovaties zijn sociale processen die inspelen op een maatschappelijke behoefte of een niet algemeen erkende opportuniteit. Facebook is een sociale innovatie en heel wat succesvolle internetondernemers kunnen zelf niet programmeren en hebben geen technologische achtergrond. Ze kunnen zich wel positioneren door hun inlevingsvermogen en strategisch inzicht. “Een sterk cultuuronderwijs is net zeer bevorderlijk voor ons innovatiepotentieel”: zegt Johan Albrecht.

Zelfstudie, zelforganisatie, interactie en kritische debatcultuur zijn sleutelwoorden van een sterk cultuuronderwijs

Johan Albrecht: “De lesmethodiek binnen de *liberal arts* is wellicht een voorbeeld. Hierbij wil het onderwijs jongeren opvoeden binnen een interdisciplinaire traditie. Zelfstudie, zelforganisatie, interactie en de kritische debatcultuur staan centraal in deze onderwijstraditie”. Dit onderwijsformaat is wel arbeidsintensief en dus niet zomaar veralgemeenbaar. De methodiek van zelfstudie, zelforganisatie, interactie en de kritische debatcultuur kunnen ook bij ons het cultuuronderwijs inspireren. Met slecht gegeven cultuurvakken schiet niemand op maar dit geldt natuurlijk voor alle vakken (inclusief de technologische vakken).

Cultuur verdient prominente plaats in onderwijsdebatten

Johan Albrecht: "Ik wil benadrukken dat het beste onderwijs niet bestaat. Omdat mensen verschillen lijkt het me logisch om verschillen tussen onderwijsrichtingen te behouden". Momenteel ligt de nadruk op praktisch en marktgericht onderwijs. In landen zoals het Verenigd Koninkrijk overweegt men zelfs de cultuurvakken in het middelbaar onderwijs te schrappen. Deze vakken 'renderen' toch niet. Dit zou een nefaste evolutie zijn. Er is niet één weg naar economisch rendement en een goed cultuuronderwijs kan een hoge economische *return* opleveren. En zijn er ook nog de democratische baten waarvoor we verwijzen naar het werk van Nussbaum. "Cultuur verdient dan ook een prominente plaats in onderwijsdebatten en een aanzienlijk deel van onze jongeren moet kunnen genieten van de baten van een sterk cultuuronderwijs": zegt Johan Albrecht.

Voor gedetailleerde informatie kan u de studie raadplegen op www.itinerainstitute.org

Voor meer info neem contact op met Johan Albrecht (senior fellow Itinera Institute) 0476/511543

Voor duurzame economische groei
en sociale bescherming